

برگی از تاریخ دادگستری نامه‌ی

آیت‌الله میلانی به دکتر مبشری

سیدحسین مجتهدی

این نامه را تاکنون در جایی چاپ نشده است، برای چاپ به ماهنامه‌ی حافظ تقدیم می‌کنم، چرا که می‌تواند آینه‌ی بی‌برهه‌ی از تاریخ ما و دغدغه‌ی دردمندان تلاشگر این سرزمین باشد.

۲- متن نامه‌ی آیت‌الله میلانی

۲۱ / حج / ۸۲
۴۲/۲/۲۵

بسمه جلت اسمائه

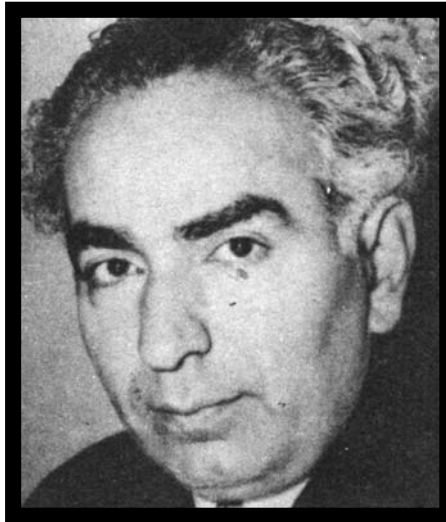
حضور جناب مستطاب اجل
آقای دکتر مبشری دام مجدّه

سلام علیکم، قَدَّرَ شَوْقِي إِلَيْكُمْ. مرقومه‌ی
ارسالی را نرسیده قبول می‌کنم و با دیدی دل
می‌خوانم و پاسخ می‌گویم. بحمدلله عامل
روابط ارواح را در مرز ایمان و اخلاق
پذیرفته‌ایم، نه در مرز نامه‌ی رسیده و نرسیده،
به هر حال، از درگاه احدیت سلامتی و دوام
توفیقات و جود مسعود را خواستارم و به انواع
دعوات یاد آورم، سال گذشته دعوت کردم و
به انتظار نشستیم تا مگر به خاک بوس درگاه
رضوی مشرف شوید و ضمناً دیده و دل این
بنده را روشن سازید، مکرراً تجدید دعوت کرده
و انتظار تشرف‌تان را دارم، گاهی می‌شنوم که
دستگاه‌های فاسد در مقام تلافی درستی‌ها و
استقامت‌هایی که از حضرت عالی در تعقیب
متجاوزین به اموال عمومی مشاهده شد، نیات
شومی در سر می‌پروراندند و احياناً مطالبی به
دروغ منتشر می‌کنند، ان‌شاءالله دل قوی
خواهید داشت و به عموم رفقای صحیح‌العمل
و درستکار خود بفهمانید که در عالم، از آن
نظر برای درستی و استقامت در طریق عدالت
اجرها قائل شده‌اند که محتملاً مشکلاتی به‌بار
خواهد آورد و سیرت ابنای صالحین همه بر
این بود که درستی نمایند و مورد تجاوز واقع
شوند، گرچه به آینده امیدواریم، الطاف الهیه و
همت مردمان صالح نگذارد زحمات گذشته
بی‌ثمر گردد. فَقُلْ إِنَّمَا الْغَيْبُ لِلَّهِ فَانْتَظِرُوا إِنِّي
مَعَكُمْ مِنَ الْمُنتَظِرِينَ، خدمت آقازاده‌ی محترم
جناب آقای دکتر نورالدین مجتهدی سلام وافر
مصدّم و وصلت با میمنت را به خود عالی و
ایشان تهنیت و تبریک می‌گویم، والسلام
علیکم و رحمت‌الله و برکاته.

محمدهادی الحسینی میلانی ■

۱- پیشینه‌ی تاریخی و قضایی

زنده‌یاد دکتر اسدالله مبشری (وزیر دادگستری دولت موقت مهندس مهدی بازرگان)، در طول حیات سیاسی - اجتماعی و اشتغال قضایی، دورانی پُر تلاطم را پشت سر نهاد. یکی از حسّاس‌ترین برهه‌ها، قبول منصب مدیریت بازرسی کل کشور در سال ۱۳۴۰ در کابینه‌ی دکتر علی امینی بود. پیش از آن نیز در زمان نخست‌وزیری پیشوای نهضت ملی ایران، دکتر محمد مصدق، که مدیر کل وزارت دادگستری را برعهده داشت، به پیراستن عناصر مغرضی که با حمایت‌های پشت پرده‌ی مافیای قدرت و ثروت در نظام قضایی رخنه کرده بودند تا با استفاده‌ی ابزاری از قانون، به تحکیم دیکتاتوری و دستیابی به منافع شخصی بپردازند، همت گماشته بود.

هم‌چنان که در صفحات کتاب **تاریخ حقوق ایران** (چاپ اول، ۱۳۸۲، صص ۶۵۸ به بعد) به تفصیل آمده است، دکتر علی امینی در ۱۳۴۰ با گزینش نورالدین الموتی به وزارت دادگستری و احمد صدر حاج سیدجوادی به سمت دادستان دیوان کیفر کارکنان دولت و دکتر اسدالله مبشری به مدیریت

بازرسی کل کشور به مبارزات دامنه‌داری علیه مقامات بالای دولت‌های استبدادی پهلوی را به راه انداخت و بعضی از آن‌ها را نیز محبوس ساخت. از جمله سپهبد علوی مقدم رییس شهربانی کل کشور، سرلشکر علی‌اکبر ضرغام وزیر دارایی و گمرکات، ابوالحسن ابتهاج مدیر کل بانک ملی و رییس سازمان برنامه، تدین رییس اسبق مجلس شورا و وزیر خواربار، سهیلی نخست‌وزیر زمان حضور متفقین در ایران و...

پیداست که چنین مجاهداتی، واکنش‌های پیدا و پنهانی را موجب می‌گردید و حضور چنین کسی در نظام قضایی، با احساس امنیت مقاماتی که با حمایت‌های آهنین می‌خواستند قوانین کشور را در خدمت منافع طبقه‌ی حاکم قرار دهند، منافات داشت. فشارها و کارشکنی‌ها تا جایی ادامه یافت که دکتر مبشری باید کنار گذاشته می‌شد و بالاخره در ۱۳۴۲/۷/۲۴ بازنشسته از دادگستری گردید و فعالیت‌های او وارد مرحله‌ی جدید شد. در زمان همان فشارها، به مرجع دانشمند، متقی و صاحب‌نام جهان تشیع، حضرت آیت‌الله العظمی میلانی (قدس سرّه الشریف) خبر می‌رسد که دکتر مبشری تحت چه فشارهایی قرار دارد. لذا نامه‌ی تاریخی به ایشان می‌نگارد تا ضمن ابراز همدلی، به تشویق و تشجیع ایشان برای استمرار عملکردشان نیز بپردازد.